

UITVOERINGSPROGRAMMA OPVANG, WONEN EN HERSTEL

Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

maart 2017

1. Inleiding

Dit programma schetst de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het beleidskader Opvang, wonen en herstel 2017-2020¹. Het beoogde resultaat van dit beleidskader is een integrale inrichting van de regionale taken Beschermd Wonen, Maatschappelijk Opvang en Vrouwenopvang binnen het sociaal domein. Met dit uitvoeringsprogramma geven we invulling aan de ambitie om alle cliënten Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen en Vrouwenopvang zo volwaardig mogelijk te laten wonen met herstelondersteuning, gericht op inclusie, burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving. De benodigde ondersteuning hiervoor is betaalbaar en toekomstbestendig.

De taken Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen en Vrouwenopvang zijn centrumgemeente taken. De gemeente Haarlem is centrumgemeente voor de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Het Rijk is voornemens om Beschermd Wonen – en naar alle waarschijnlijkheid ook Maatschappelijke Opvang – vanaf 2020 door te decentraliseren naar de regiogemeenten. De ambitie in het beleidskader richt zich onder andere op een versterking van de lokale (sociale) infrastructuur rondom een cliënt: het wonen, de zorg en ondersteuning in de wijk staan centraal in plaats van de (woonzorg)voorziening. De verantwoordelijke wethouders in de regiogemeenten onderschrijven het beleidskader. In enkele gemeenten is het beleidskader ook vastgesteld in de raad, in andere regiogemeenten is het ter informatie naar de raad gestuurd.

Het beleidskader is tot stand gekomen na een intensief visietraject waarin alle partijen – gemeenten, zorgorganisaties, cliënten, woningcorporaties en andere partners – actief en constructief hebben geparticipeerd. Om deze ambitie te realiseren zet centrumgemeente Haarlem samen met regiogemeenten en (keten)partners in op een set van maatregelen langs drie sporen:

- **Een preventie-offensief:** we maken een stevige beweging naar de voorkant en versterken de aanpak gericht op het voorkomen of beperken van problemen.
- **Iedereen een hersteltraject op maat:** we bieden mensen passende ondersteuning en zorg op het juiste moment. Met meer aandacht voor zelfregie, herstel, informele zorg, het sociale netwerk en maatschappelijke acceptatie en tolerantie.
- **Zelfstandig thuis wonen versterkt:** we bieden mensen een passend thuis.

Langs deze drie sporen zijn tien verschillende deelprojecten benoemd. Deze deelprojecten worden in dit uitvoeringsprogramma toegelicht (bijlage I).

¹ Dit beleidskader is op 22 september 2016 door de gemeenteraad van Haarlem vastgesteld (2016/324154).

Samen met elkaar

Gemeenten² zoeken voor de uitvoering van dit uitvoeringsprogramma nadrukkelijk samenwerking met cliënten en hun familie, de partners in de regio (waaronder zorg, welzijn, corporaties, politie) en zorgverzekeraars/zorgkantoor. Alleen vanuit een gezamenlijke aanpak kan de ambitie gerealiseerd worden.

De samenwerking met cliënten verdient extra aandacht. Met cliënten samen zal gekeken worden naar een optimale participatie in de verschillende uitvoeringsprojecten. Ook de verschillende Participatie- en/of Wmo-raden van de gemeenten worden betrokken. In 2016 hebben er eerste bijeenkomsten plaatsgevonden met cliënten vanuit de ggz (ambulant, beschermd wonen, maatschappelijk opvang). Doelstelling is om als gemeente regelmatig in gesprek te zijn met een vertegenwoordiging van cliënten over de zorg en ondersteuning die wordt geboden, over de beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan. Per twee maanden zal een (klankbordgroep) overleg gepland worden.

Het uitvoeringsprogramma is onderdeel van de brede transformatie van het sociaal domein. Daarom is onder andere afstemming nodig met:

- Verwervingsstrategie en de bekostigingssystematiek in de regio;
- Toegangsbeleid in de regio;

Landelijk en lokaal beleid over het sociaal domein is voortdurend in beweging; regelmatig bijsturen zal noodzakelijk zijn. Daarover wordt regelmatig een stand van zaken verantwoord.

Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Opvang

Recent is door het Haarlemse college ook een Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke opvang 2016/2017 vastgesteld. De actiepunten uit dit uitvoeringsprogramma zijn geïntegreerd in het uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel (zoals gerapporteerd aan de commissie op 21 november 2016, 2016/535813).

Vrouwenopvang

Voor de vrouwenopvang zijn de ambities vastgesteld in 2015 in het beleidskader “Een Veilig thuis 2015 - 2020”. Deze ambities strekken zich uit over de hele aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor de vrouwenopvang gaat het om het verminderen van de druk op de capaciteit van de vrouwenopvang. De vrouwenopvang werkt aan preventie door intensieve ambulante begeleiding volgens de Oranje Huis methodiek en aan nazorg door middel van de Critical Time Intervention methodiek. De focus op preventie, hersteltrajecten op maat en uitstroom naar zelfstandig wonen sluit aan op de ambities van het uitvoeringsprogramma Opvang, wonen en herstel.

2. Gemeentelijke samenwerking

De gemeenten in de regio spelen in op de nabije toekomst (2020), wanneer de centrumgemeente taken naar verwachting overgaan naar de afzonderlijke gemeenten. Gemeenten geven daarnaast invulling aan de visie waarbij cliënten maatschappelijke opvang, beschermd wonen en

² Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort

vrouwenopvang meer een plek krijgen in de lokale sociale infrastructuur. Dat betekent onder andere dat:

- de ondersteuning en zorg zich verplaatst van een intramurale setting naar buurten/wijken (preventie en terugval preventie);
- extra woningen en nieuwe woonconcepten (zoals geclusterd wonen, maar ook Skaeve Huse) nodig zijn.

Overigens zal ook na 2020, wanneer de taken Beschermd Wonen en Maatschappelijk Opvang naar alle afzonderlijke gemeenten gaan, nog steeds sprake zijn van een gemeentegrenzen overstijgende aanpak en voorzieningenniveau.

Het uitvoeringsprogramma kent 10 doelen en daarmee 10 deelprojecten. Deze deelprojecten kennen lokale en regionale componenten, die soms met elkaar samenhangen. De regionale opgaven worden in beginsel door centrumgemeente Haarlem uitgewerkt, de lokale opgaven worden door elke gemeente afzonderlijk uitgewerkt en uitgevoerd. Regelmatig vindt er afstemming plaats tussen alle gemeenten in de regio. In bijlage I zijn de regionale ambities, projecten, te bereiken resultaten en de stand van zaken en planning benoemd.

Een belangrijke regionale opgave is het uitwerken van een programma van eisen voor de verwerving van 2018 e.v. In 2017 zal er een nieuwe uitvraag voor de verwerving plaatsvinden. Het ingaan van een nieuwe verwervingsronde betekent dat er voorjaar 2017 een programma van eisen moet liggen waarin beschreven wordt op welke manier de gemeente sturing gaat geven aan de transformatie van opvang, wonen en herstel. Een groot deel van de te behalen doelen in de verschillende deelprojecten van het uitvoeringsprogramma, moet zijn beslag krijgen in de teksten van het programma van eisen.

Opdracht vanuit VNG

Er ligt de opdracht vanuit de VNG om in een 2017 gezamenlijk met de regiogemeenten een regionaal plan van aanpak op te stellen voor de doordecentralisatie vanaf 2020. Dit plan van aanpak bestaat uit twee componenten: een inhoudelijke invulling en een bestuurlijke/financiële invulling. Met het beleidskader Opvang, wonen en herstel (en het onderhavige uitvoeringsprogramma) voldoet deze regio al aan de eerste opgave. De invulling van de tweede opgave bestaat uit:

- (Bestuurlijke) keuzes maken over het al dan niet verevenen van risico's binnen de regio.
- (Bestuurlijke) keuzes maken wie cliënten financiert, iedere gemeente afzonderlijk of een aan te wijzen gemeente.
- Waarborgen van continuïteit van zorg en ondersteuning.
- Keuzes maken welke financieringsvormen (inkoopmodellen) passen bij welke vorm van ondersteuning.
- Keuzes maken welke ondersteuning wordt gefinancierd uit de Wmo integratie-uitkering, welke uit de uitkering Beschermd Wonen en/of het Maatschappelijke opvang/OGGZ-budget.
- Keuzes maken ten aanzien van het financieren van extramuraal beschermd (of begeleid) wonen en hoe het PGB in te zetten voor deze vorm van ondersteuning.
- Afwegen welke specialistische voorzieningen bovenlokaal en/of bovenregionaal moeten worden georganiseerd.

Aan deze tweede opgave wordt invulling gegeven middels de regionale verwervingsstrategie en het regionale programma van eisen.

3. Financiële paragraaf

Voor de taken Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd wonen geldt het uitgangspunt: rijksbudget is werkbudget. De middelen Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang worden bekostigd uit doeluitkeringen. De middelen voor Beschermd Wonen maken deel uit van het Wmo budget, maar zijn daarin wel geormerkt als regionaal budget dat centrumgemeente Haarlem beheert ten behoeve van de taak Beschermd Wonen.

Met de maatregelen die we hieronder beschrijven geven we versnelling aan de uitvoering van het beleidskader Opvang, wonen en herstel: betere preventie (minder instroom), trajecten op maat en meer zelfstandige wooneenheden (betere door- en uitstroom). Bij de Kadernota zal worden voorgesteld deze incidentele investeringen (ad € 2,1 miljoen) te dekken uit de onderbesteding 2015 en 2016 van het budget Beschermd Wonen³ (reserve Sociaal Domein). De incidentele investeringen in een versnelling van preventie, herstellen op maat en zelfstandig wonen zijn als volgt geraamd:

	2017	2018
<i>Vroegsignaleringsoverleg (VSO)</i>	€ 150.000,-	
<i>Bemoeizorg</i>	€ 150.000,-	
<i>Onrendabele top Skaeve Huse</i>		€ 600.000,-
<i>Onrendabele top Domus Plus</i>		€ 500.000,-
<i>Meer betaalbare wooneenheden</i>	€ 500.000,-	
<i>Ambtelijke versterking regio</i>	€ 150.000,-	
<i>Haarlem Project</i>	€ 75.000,-	
<i>Totaal</i>	€ 1.025.000,-	+ € 1.100.000,- = € 2.125.000,-

Hieronder worden de bestedingsvoorstellen voor de versnelling van preventie, herstellen op maat en zelfstandig wonen nader toegelicht.

Vroegsignaleringsoverleg (VSO)

Zowel een kwetsbare burger zelf als de omgeving en professionals in de wijk spelen een belangrijke rol bij het signaleren van zorgen. Met tijdige signalering verkleinen we de kans op sociale en maatschappelijke ontregeling. Er kan eerder worden geïntervenieerd en daarmee kan escalatie van problemen worden voorkomen, vertraagd of verkort. Niet alleen partijen uit het zorg- en sociaal domein, maar ook partijen uit het veiligheidsdomein vervullen een belangrijke signalerende rol als het gaat om het signaleren van zorgen. Om ervoor te zorgen dat signalen van politie kunnen leiden tot snelle toeleiding naar zorg en ondersteuning, is in mei 2016 het Vroegsignaleringsoverleg als pilot ingevoerd in Veiligheidsregio Kennemerland. Per basisteam van de politie vindt, onder het motto 'klein, snel en samen', frequente integrale afstemming plaats tussen de partners van verslavingszorg, geestelijke gezondheidszorg, Politie en GGD. Met deze werkwijze worden kwetsbare mensen die door hun verwarde gedrag in aanraking komen met de politie tijdig naar zorg toe geleid.

Eind 2016 is besloten het Vroegsignaleringsoverleg te continueren (Dagelijks Bestuur VRK 21-11-2016). Daarbij is aan colleges meegegeven dat voor de structurele inzet van organisaties in het VSO gemeenten nog (gezamenlijk) nadere (subsidie)afspraken dienen te maken. Begin februari 2017

³ Met uitzondering van het Haarlem Project; dit zal gedekt worden uit het lokale deel van de reserve Sociaal Domein.

hebben wethouders uit de tien VRK-gemeenten de GGD gevraagd regie te nemen op de financiering van het VSO.

We versterken de signaleringskracht in 2017 met een eenmalige financiering van de werkwijze VSO in 2017 voor de regio. Het gaat hierbij om een financiering van € 150.000 voor de vier VSO overleggen in de regio.

Bemoeizorg

Uit het rapport 'Ontwarring in Kennemerland' blijkt dat er behoefte is aan meer outreachende bemoeizorg in de regio. Het Vangnet & Advies team van de IJmond is daarbij genoemd als voorbeeld voor de regio. Dit team richt zich op die mensen die tussen wal en schip dreigen te raken en/of zelf niet op een adequate wijze hulp zoeken of vragen⁴. Een dergelijk team bemoeizorg mét specialistische kennis en ervaring (verslavingszorg en GGZ) is van belangrijke meerwaarde naast de allround sociaal wijkteams (waar specialistische ervaring en kennis van het werken met complexe doelgroepen ontbreekt) en de specialistische zorg (waar een indicatie, zorgverzekering en behandelingsbereidheid nodig is). We versterken het regionaal dekkend aanbod van outreachende specialistische bemoeizorg, naar voorbeeld van Vangnet & Advies in de IJmond. Het gaat hierbij om een financiering van € 150.000,- voor bemoeizorg in de regio. Deze extra investering is in beginsel voor 2017. Er zal tijdig een evaluatie plaatsvinden met betrekking tot de benodigde inzet en financiering in 2018 en verder.

Skaeve Huse en Domus Plus

Een klein deel van de doelgroep dak- en thuislozen is om uiteenlopende redenen niet op zijn/haar plek in een reguliere opvangvoorziening of plaatsing in een zelfstandige woning (via housing first). Mogelijke oorzaken hiervan zijn dat hen de toegang tot voorzieningen (meerdere keren) is ontzegd, dat zij niet (meer) met hulpverlening te maken willen hebben, maar ook niet (meer) zelfstandig kunnen wonen en zich maatschappelijk niet staande weten te houden. Het betreft mensen met veelal een complexe meervoudige problematiek van verslaving, schulden, lichte verstandelijke beperking, justitie en/of psychiatrische problematiek. Vanuit het veld - aanbieders, bemoeizorg, cliëntvertegenwoordigers - is steeds harder de roep te horen voor de realisatie van voorzieningen die deze groep burgers kan opvangen. Er worden twee mogelijkheden genoemd:

1. Skaeve Huse: Skaeve Huse zijn wooneenheden (vaak containers) die staan geplaatst in kleine groepjes op afgelegen veldjes aan de rand van de stad en regelmatig door een sociale beheerder worden bezocht. Doelgroep: mensen die overlast veroorzaken en zich niet (meer) kunnen aanpassen aan het normale dagelijkse verkeer tussen mensen.
2. Domus Plus: een Domus Plus is een beschermde woonvorm voor dak- en thuisloze mensen die nergens anders terecht kunnen. Zij krijgen 24-uurs begeleiding, een eigen kamer en benodigdheden voor het eerste levensonderhoud. De zorgvraag van de cliënt staat centraal en er worden individuele afspraken gemaakt over middelengebruik. Het verschil met de doelgroep voor Skaeve Huse is dat deze mensen wel in een groepsverband kunnen wonen.

We willen in 2017 en 2018 vanuit de reserve Beschermd Wonen geld beschikbaar stellen om de realisatie van deze projecten mogelijk te maken. Voor drie plekken waar Skaeve Huse gevestigd

⁴ Het gaat veelal om mensen die vervuilen, vereenzamen, overlast geven, dakloos zijn, uit huis gezet dreigen te worden, ziek zijn, maar geen hulp toelaten.

kunnen worden, kunnen we meefinancieren aan de onrendabele top. Per plek kunnen ongeveer 5 à 6 wooneenheden gerealiseerd worden. De onrendabele top wordt vooralsnog geraamd op € 200.000,- per plek; drie plekken resulteert in een totaalbedrag van € 600.000,-.

Bij de realisatie van een Domus Plus gaat het om een nieuwe woonvoorziening. Voor de realisatie en exploitatie kunnen we bijdragen aan de incidentele kosten; we kunnen daar € 500.000,- voor vrijmaken.

Tijdelijke oplossingen en/of transformatie vastgoed voor wooneenheden

Er zijn op korte termijn (tijdelijke) betaalbare huurwoningen nodig voor verschillende doelgroepen: uitstroom uit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, statushouders, jongeren en andere groepen die op korte termijn een betaalbare woning nodig hebben, maar niet terecht kunnen in het reguliere aanbod. De corporaties zullen in de komende jaren werken aan het vergroten van hun voorraad sociale huurwoningen. De vraag naar betaalbare woningen is echter zo urgent, dat (tijdelijke) oplossingen nodig zijn. Er wordt in samenwerking met corporaties, zorgpartijen en andere partners gezocht naar innovatieve oplossingen. Aan de opdracht om op korte termijn oplossingen te realiseren willen we ook financieel kunnen bijdragen. De exacte werkwijze zal in samenwerking met partijen uitgewerkt worden. Hier wordt € 500.000,- voor vrijgemaakt.

Ambtelijke versterking regio

In 2020 gaan de taken Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang naar verwachting over naar de afzonderlijke gemeenten. De gemeenten in de regio zijn al gestart met de voorbereidingen. Het beleidskader Opvang, wonen en herstel is gezamenlijk opgesteld; alle regiogemeenten zijn verantwoordelijk voor de lokale uitvoeringsprogramma's Opvang, wonen en herstel. De regiogemeenten hebben nu beperkt ambtelijke capaciteit om deze extra taken op te pakken. Om die reden wordt per deelregio Haarlemmermeer, Heemstede/Bloemendaal/Haarlemmerliede en de IJmond voor 2017 eenmalig € 50.000,- (totaal € 150.000,-) uit de reserve onttrokken om extra ambtelijke capaciteit in te zetten.

Haarlem Project

In het najaar van 2016 werd The Amsterdam Project uitgezonden op televisie. In dit programma worden vijf daklozen geholpen terug te keren in de maatschappij. Dit project is geïnspireerd door onderzoek in Engeland. In Londen startte de lokale hulporganisatie Broadway in 2009 een project waarbij dertien daklozen ieder drieduizend pond kregen zonder verplichtingen. De enige vraag die ze zichzelf moesten stellen was: wat denk je zelf dat goed voor je is? Anderhalf jaar later hadden zeven van hen een dak boven het hoofd. Uit het programma The Amsterdam Project moest blijken of deze aanpak ook voor de Amsterdamse daklozen zou kunnen werken. De deelnemers kregen 10.000 euro en een boekje met contactgegevens van hulpverleners. Na een jaar waren drie personen onder dak. Alle vijf gaven aan geen spijt te hebben gehad van deelname. Door de gemeenteraad is verzocht een dergelijk project ook in Haarlem te starten. Hiervoor wordt € 75.000,- geraamd, inclusief uitvoeringskosten.

BIJLAGE I

Voortgang en planning lokale opgave Haarlem

Ambitie I: preventie-offensief

Preventie is het voorkomen van verergering of opstapeling van problemen, het voorkomen van sociale of maatschappelijke uitval. We willen betrokken buurten waarin kwetsbare inwoners prettig kunnen wonen, zich welkom voelen en mee kunnen doen. Daarnaast zien deze buurten (bewoners én professionals die daar werken) op tijd wanneer het niet goed gaat met iemand en er meer of andere ondersteuning nodig is. We willen de signaleringskracht van de cliënten, de professionals, van het sociale netwerk bevorderen, om er voor te zorgen dat er tijdig herstelondersteuning ingezet kan worden en ook om te voorkomen dat mensen hun huis kwijt raken. Ook wensen we dat cliënten na een (intensief) traject in de Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen of Vrouwenopvang nooit in een keer losgelaten worden, maar dat er gerichte nazorg plaatsvindt: terugvalpreventie. Een extra inzet op een soepele overgang van de ondersteuningsstructuur voor jongeren die achttien jaar worden maakt ook onderdeel uit van het preventie-offensief.

Project 1: signaleringskracht versterken

Doel: Het zoveel als mogelijk voorkomen van de verergering of opstapeling van problemen en daarmee sociale en/of maatschappelijke uitval door signaleringskracht van cliënten, hun netwerken en professionals te versterken.

Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Veranderende zorgbehoefte op tijd in beeld	- Versterken signaleringskracht professionals in de wijk (pilot Wijkgerichte GGZ; toevoegen ggz expertise aan de sociaal wijkteams) - Vroegsignaleringsoverleg structureel maken voor basisteam Haarlem en Kennemer Kust	Door sociaal wijkteam Centrum/Rozenprieel is een bijeenkomst georganiseerd voor professionals in de wijk om netwerken te versterken. Begin 2017 zijn projectleiders vanuit Ingeest en RIBW gestart. In het 2 ^e kw wordt ggz expertise toegevoegd aan het sociaal wijkteam. Vanaf 2018 is financiële dekking van het VSO een lokale taak. GGD brengt financiële consequenties in beeld. Opnemen in begroting 2018 e.v.	4 ^e kw 17 2 ^e kw 17
Signalen komen aan bij de juiste partij	Stroomlijnen meldpunten en publieksvoorlichting over melden signalen	Start 2 ^e kw 2017	3 ^e kw 17

Project 2: acceptatie en inclusie

Doel: Het bevorderen van acceptatie en daarmee inclusie van kwetsbare inwoners in de wijk.

Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Reële beeldvorming over de doelgroep	Plan van aanpak lokale voorlichtingscampagne	Start na inventarisatie	3 ^e kw. '17
Uitrol/uitbouwen initiatieven	Uitrol voorlichting en uitbouwen ontmoetingsinitiatieven		Start 2018

Project 3: op weg naar volwassenheid (van 18- naar 18+)

Doel: regionale en Haarlemse visie op de 'weg naar volwassenheid' voor jongeren, met daarin aanbevelingen en oplossingen om de continuïteit in zorg en ondersteuning te verbeteren

Beoogde resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Verbeteren continuïteit in zorg en ondersteuning 'op weg naar volwassenheid'	- Uitvoering nota van aanbevelingen - Monitoring en evaluatie	Start begin 2017 Start begin 2018	april 2017 2018
Ambitie II: Alle cliënten een hersteltraject op maat <i>Omdat de cliënten zeer verschillend zijn in hun woon- en ondersteuningsvragen, hun wensen, hun mogelijkheden en beperkingen is het zeer noodzakelijk dat er een hersteltraject wordt samengesteld dat precies past, dat precies op maat is. Het hersteltraject bestaat uit meerdere onderdelen, hetzij gelijktijdig, hetzij na elkaar. Daarom willen we het principe één huishouden-één plan- één regisseur aanhouden voor elke cliënt, hoe groot of klein, hoe kortdurend of langdurend de trajecten ook zijn. Deze ambitie de volgende drie doelen: Duidelijke toegang, Hersteltrajecten georganiseerd met zelfregie én trajectregie, Voorrang voor sociale relaties, werk en geld in de ondersteuning.</i>			
Project 1: Duidelijke toegang <i>kwetsbare inwoners vinden makkelijk de weg naar zorg en ondersteuning.</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Zelfstandig wonende cliënten in de wijk krijgen toegang via het wijkteam	- Training/opleiden sw-leden in ggz deskundigheid - Kanteling individuele begeleiding (ggz) naar swt - Wijkgerichte ggz pilot (centrum/rozenprieel) - netwerkversterking - versterking 1^e en 2^e lijns zorg - Toegang tot SWT - Samengaan van Loket Haarlem en Swt	Gestart, eerste opleidingsreeks najaar 2016 afgerond Start 2017. gestart wordt met de wijken Zandvoort en centrum/rozenprieel Gestart vanuit Epa taskforce. Steeds meer partijen raken aangesloten Start tweede helft 2017 Ingangsdatum maart 2017	Doorlopend 2017
Project 2: Hersteltrajecten met regie <i>voor elke cliënt een hersteltraject op maat</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Herstellen op maat	- Projectplan Haarlem Project - Bestedingsvoorstel Kadernota 2017 - Start project	In het najaar van 2016 werd het televisieprogramma The Amsterdam Project uitgezonden. In dit programma werden 5 daklozen geholpen terug te keren in de maatschappij. Dit project is geïnspireerd door onderzoek in Engeland. De deelnemers kregen 10.000 euro en een boekje met contactgegevens van hulpverleners. Na een jaar waren drie personen onder dak. Op verzoek van de gemeenteraad voeren we ook in Haarlem een dergelijke pilot uit.	2 ^e kw 17 1 ^e kw 18
Project 3: Voorrang voor drie leefgebieden <i>op de drie leefgebieden sociale relaties, dagbesteding & werk en geld worden cliënten extra versterkt</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning

Dagstructuur voor psychisch kwetsbare burgers	- Kanteling dagbesteding naar basisinfrastructuur - Concrete afspraken en samenwerking binnen sociaal domein tussen Participatiewet en dagbesteding Wmo - Dagstructuur op maat voor cliënten beschermd wonen	Eerste aanbieders starten in 2017 Status nu maximaal 4 dagdelen per cliënt doel; meer maatwerk bieden	Doorlopend 2017 2 ^e kw 17
Werk, inkomen, schulden	- Medewerker SZW bij BCT (o.a. bijstandsuitkering sneller toekennen - Knelpuntenanalyse financiën (kostendelersnorm, ervaringen schulddienstverlening en bewindvoering) - Procedure briefadres verbeteren	In opstartfase Nog te starten Nog te starten	1 ^e kw en 2 ^e kw 17 2 ^e kw 17 2 ^e kw 17
Ambitie III: zelfstandig thuiswonen versterkt We verwachten dat veel meer cliënten thuis in een zelfstandige woning willen en kunnen gaan wonen. Dat kunnen zij als zij flexibele herstelondersteuning krijgen. We verwachten een verschuiving van 50% van intramuraal naar extramuraal in tien jaar tijd (2017-2026). Daar waar nu 95% van de cliënten verblijft in diverse vormen van intramuraal wonen, kan en wil een substantieel deel de komende jaren zelfstandig wonen in een zelf gehuurde woning (thuis). We denken dat we hiermee kunnen komen tot een reductie van circa 50% van de intramurale plekken.			
Project 1: Omlappen zorgwoningen in 4 jaar tijd 200 (BW) woningen omlappen.			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
(regionaal)	(regionaal)	-	-
Project 2: Afbouw/ombouw intramurale voorzieningen in 10 jaar tijd worden zo'n 200 woningen binnen bw en mo afgebouwd danwel omgebouwd			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
(regionaal)	(regionaal)	-	-
Project 3: Meer zelfstandige woningen, al dan niet geclusterd de komende 4 vier komen er meer goedkope zelfstandige woningen beschikbaar voor de doelgroep bw, mo en vo			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Meer zelfstandige woningen	Plan van aanpak huisvesting bijzondere doelgroepen Contingent regeling Prestatieafspraken 2017	Instellen van een gemeente breed projectteam In 2016 zijn de afspraken met partijen over deze regeling vernieuwd, het driehoekscontract is ingesteld. De aanvragen vanuit bw/mo cliënten is sterk gestegen, het woningaanbod stagneert echter. De prestatie afspraken 2017 met de corporaties zijn gemaakt.	Start 17 Loopt gereed
Alternatieve vormen van	Inventarisatie van andere vormen van zelfstandig wonen		Start

zelfstandig wonen	(woningdelen, kamerbewoning) Haalbaarheidsonderzoek meerdere cliënten in een woning	Samen met ribw k/am zijn voorbereidingen voor een pilot gaande	2017 loopt
Project 4: Nieuwe woonvormen in 10 jaar tijd voor ongeveer 30 cliënten bijzondere woonvormen faciliteren			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Bijzondere woonvormen en voorzieningen in de regio voor een specifieke doelgroep psychisch kwetsbare burgers	Verdiepen inventarisatie geschikte locaties in Haarlem	Bij een eerste oriëntatie op mogelijkheden binnen de gemeentegrenzen van Haarlem zijn 11 locaties globaal verkend. Van 4 locaties wordt gesteld dat nadere oriëntatie zinvol lijkt. Het gaat daarbij om: - Spoorwegdriehoek (begrensd door Verspronckweg en Korte Verspronckweg) - Waarderpolder noord (begrensd door Mooie Nelweg en Schoteroogpad) - Waarderpolder noordoost (begrensd door Karperpad), eventueel in het water op pontons - Schalkwijk noord-oost (naast waterzuivering/hockeyclub Saxenburg) Nadere oriëntatie zal zich richten op de vraag naar huidige eigendom, bestemming, milieueisen, maatschappelijke acceptatie, aanwezigheid infrastructuur zoals riool, energie, water.	2 ^e kw 17
Voldoende woningen voor spoedzoekers	Omvormen opvang economisch daklozen naar een woonhotel voor spoedzoekers	Start tweede helft 2017	Juli 17

BIJLAGE II

Voortgang en planning regionale opgaven

Ambitie I: preventie-offensief <i>Preventie is het voorkomen van verergering of opstapeling van problemen, het voorkomen van sociale of maatschappelijke uitval. We willen betrokken buurten waarin kwetsbare inwoners prettig kunnen wonen, zich welkom voelen en mee kunnen doen. Daarnaast zien deze buurten (bewoners én professionals die daar werken) op tijd wanneer het niet goed gaat met iemand en er meer of andere ondersteuning nodig is. We willen de signaleringskracht van de cliënten, de professionals, van het sociale netwerk bevorderen, om er voor te zorgen dat er tijdig herstelondersteuning ingezet kan worden en ook om te voorkomen dat mensen hun huis kwijt raken. Ook wensen we dat cliënten na een (intensief) traject in de Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen of Vrouwenopvang nooit in een keer losgelaten worden, maar dat er gerichte nazorg plaatsvindt: terugvalpreventie. Een extra inzet op een soepele overgang van de ondersteuningsstructuur voor jongeren die achttien jaar worden maakt ook onderdeel uit van het preventie-offensief.</i>			
Project 1: signaleringskracht versterken <i>Doel: Het zoveel als mogelijk voorkomen van de verergering of opstapeling van problemen en daarmee sociale en/of maatschappelijke uitval door signaleringskracht van cliënten, hun netwerken en professionals te versterken.</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Veranderende zorgbehoefte op tijd in beeld	- Versterken signaleringskracht van cliënten en hun sociale netwerk (teksten programma van eisen) - Vroegsignaleringsoverleg structureel maken voor de vier basisteams in de regio	Gestart; in gesprek met cliënten en aanbieders Financiële consequenties worden in kaart gebracht. GGD neemt hierin initiatief. Voor 2017 incidentele dekking uit regionale middelen; vanaf 2018 lokale dekking.	2 ^e kw 17 2 ^e kw 17
Project 2: acceptatie en inclusie <i>Doel: Het bevorderen van acceptatie en daarmee inclusie van kwetsbare inwoners in de wijk.</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Ontmoeting van kwetsbare cliënten met wijkbewoners	- Onderzoek naar bestaande initiatieven, succesfactoren en aanbod van ontmoeten in de wijk en andere voorbeelden die leiden tot acceptatie en inclusie. - Teksten voor programma van eisen mbt wmo en basisinfrastructuur	Gestart met inventarisatie. Korte termijn doel: algemeen gestelde teksten voor programma van eisen inkoop 2018 e.v. en teksten met subsidie basisinfrastructuur	1 en 2 ^e kwartaal
Reële beeldvorming over de doelgroep	Plan van aanpak regionale voorlichtingscampagne	Start na inventarisatie	3 ^e kw. '17
Project 3: op weg naar volwassenheid (van 18- naar 18+) <i>Doel: regionale en Haarlemse visie op de 'weg naar volwassenheid' voor jongeren, met daarin aanbevelingen en oplossingen om de continuïteit in zorg en ondersteuning te verbeteren</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning

Verbeteren continuïteit in zorg en ondersteuning 'op weg naar volwassenheid'	- Inventarisatie van knelpunten in continuïteit in zorg en ondersteuning (begin 2016 gestart) - Regionale nota van aanbevelingen 'op weg naar volwassenheid' - Teksten voor programma van eisen	deeltrajecten - landelijke ontwikkelingen en goede voorbeelden - kennisdeling met het NJI (NL Jeugd Instituut) binnen gemeente(n) tussen werk, zorg, Wmo, jeugd, inkomen, onderwijs, financiën - participatietraject met jongeren - participatie traject met ouders - regionale ambtelijke werkgroep (jeugd)zorgaanbieders betrokken bij inventarisatie - actieve opdrachten aan een kerngroep van aanbieders	Gereed 2 ^e kw '17
Ambitie II: Alle cliënten een hersteltraject op maat Omdat de cliënten zeer verschillend zijn in hun woon- en ondersteuningsvragen, hun wensen, hun mogelijkheden en beperkingen is het zeer noodzakelijk dat er een hersteltraject wordt samengesteld dat precies past, dat precies op maat is. Het hersteltraject bestaat uit meerdere onderdelen, hetzij gelijktijdig, hetzij na elkaar. Daarom willen we het principe één huishouden-één plan- één regisseur aanhouden voor elke cliënt, hoe groot of klein, hoe kortdurend of langdurend de trajecten ook zijn. Deze ambitie de volgende drie doelen: Duidelijke toegang, Hersteltrajecten georganiseerd met zelfregie én trajectregie, Voorrang voor sociale relaties, werk en geld in de ondersteuning.			
Project 1: Duidelijke toegang kwetsbare inwoners vinden makkelijk de weg naar zorg en ondersteuning.			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Een samengestelde toegang voor bw en mo	- Eén samenwerkende toegang bw en mo - uitvoerend overleg bct en casemanagers bw - werkbezoeken aan gemeenten met een centrale toegang - klankbord groep cliënten - herstelconferenties - houtkoolschets nieuwe toegang - start nieuwe werkwijze - Oprichten van een expertisecentrum ggz - een expertisepunt voor consultatie, deskundigheidsbevordering, procesbegeleiding voor wijkprofessionals (oa wijkteamleden) - rapportage, cijfers, beleidsinformatie over ontwikkelingen en trend mbt doelgroep	Eerste overleg medewerkers BCT en casemanagers BW heeft plaatsgevonden. Klankbordgroep van cliënten is inmiddels twee keer bij elkaar geweest. Start tweede helft 2017	Geheel 2017 3 ^e kwartaal 2017
Project 2: Hersteltrajecten met regie voor elke cliënt een hersteltraject op maat			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning

Trajectbegeleiding voor alle cliënten van de maatschappelijke opvang	Alle cliënten uit de Maatschappelijke Opvang krijgen een traject op maat	Offerte HvO Toewijzing: HvO is gestart met trajecten voor alle cliënten MO OGGZ (nog niet alle cliënten zijn in traject, loopt door 2017) Alle economisch daklozen in traject bij SWT.	Gereed Gereed 1 ^e kw 17 2 ^e kw 17
Elke cliënt een hersteltraject op maat, met zelfregie en trajectregie	Definiëren/invulling geven aan een hersteltraject op maat - overleg met cliënten - overleg met zorgaanbieders Uitgangspunten zijn - zelfregie/eigenaarschap - zelfgekozen helper, ervaringsdeskundigheid - trajectregie - bejegening op basis van gelijkwaardigheid - ontwikkelplan (van de cliënt zelf en in opgesteld dialoog met zijn netwerk en professionals; ev. gebruik makend van herstelconferenties) - flexibiliteit in zorg en ondersteuning - continuïteit van zorgondersteuning Inkoop/bekostiging van hersteltrajecten	Gestart November 2016 heeft ribw k/am het voorstel “vitaal verder” gepresenteerd. Januari 2017 bijeenkomst met betrokken partners Verwerken in programma van eisen inkoop 2018	Doorlopend 2017 April 17
Versterken bemoeizorg	Regionaal dekkend aanbod van outreachende specialistische bemoeizorg	Start 2 ^e kw 2017	4 ^e kw 17
Project 3: Voorrang voor drie leefgebieden <i>op de drie leefgebieden sociale relaties, dagbesteding & werk en geld worden cliënten extra versterkt.</i>			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Versterken sociale relaties psychisch kwetsbare burgers	• Zorgaanbieders (professionals) bieden bewezen netwerk versterkende methodieken aan - in overleg met aanbieders, cliënten, wijkteams en welzijn - concrete teksten voor PvE	Gestart met inventarisatie en consultatie cliënten en aanbieders	1 ^e en 2 ^e kw. 2017
Dagstructuur voor psychisch kwetsbare burgers	• Alle cliënten MO dagbesteding/dagstructuur (Velservoort; verlenging verblijf (9-11 uur), plus afschaffen busvervoer)	Gestart	Doorlopend 2017
Ambitie III: zelfstandig thuiswonen versterkt We verwachten dat veel meer cliënten thuis in een zelfstandige woning willen en kunnen gaan wonen. Dat kunnen zij als zij flexibele herstelondersteuning krijgen. We verwachten een verschuiving van 50% van intramuraal naar extramuraal in tien jaar tijd (2017-2026).			

Daar waar nu 95% van de cliënten verblijft in diverse vormen van intramuraal wonen, kan en wil een substantieel deel de komende jaren zelfstandig wonen in een zelf gehuurde woning (thuis). We denken dat we hiermee kunnen komen tot een reductie van circa 50% van de intramurale plekken.			
Project 1: Omlappen zorgwoningen in 4 jaar tijd 200 (BW) woningen omlappen.			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Omlappen (contractafspraken)	Vanaf 2017 tot en met 2020 worden er gemiddeld 50 woningen per jaar omgeklapt. mbt 2017 - <i>Helderheid in de uitwerking van het beleid in 2018 en verder</i> - <i>Samen met de zorgaanbieders</i> - <i>Het maken van volume afspraken</i> - <i>Inspanningsverplichting zorgaanbieder en gemeenten.</i> - <i>Uitwerken van mogelijkheden en beperkingen</i> - <i>Realisatie en monitoring</i>	Contractafspraken 2017 worden gemaakt	gestart gestart 2 ^e kw 17 2 ^e kw 17 2 ^e kw 17 Geheel '17
Project 2: Afbouw/ombouw intramurale voorzieningen in 10 jaar tijd worden zo'n 200 woningen binnen bw en mo afgebouwd dan wel omgebouwd			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Afbouw/ombouw van intramurale voorzieningen	• Beschermd Wonen plekken in tien jaar tijd met 200 afbouwen	Afbouw van Beschermd Wonen plekken is met twee jaar uitgesteld (<i>zie bijlage II</i>)	Start 2019
	• Verwerven Velsperpoort • Geleidelijk herallocceren van doelgroepen Wilhelminastraat en Velsperpoort	Gestart; concept huurovereenkomst gereed Loopt geleidelijk (grotendeels via natuurlijk verloop)	2 ^e kw 17 Geheel 2017
	• Onderzoeken opties toekomst Spaarnezicht	Bestuurlijk overleg met exploitant	1 juli 2017
	• Frans Halspanden duurzaam beschikbaar als MO voorziening	Boekhoudkundig omvormen	gereed
	• Long stay MO omvormen naar Beschermd Wonen	In contractafspraken BW	2 ^e kw 17
Project 3: Meer zelfstandige woningen, al dan niet geclusterd de komende 4 vier komen er meer goedkope zelfstandige woningen beschikbaar voor de doelgroep bw, mo en vo			
Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
(lokaal)	(lokaal)	-	-
Project 4: Nieuwe woonvormen in 10 jaar tijd voor ongeveer 30 cliënten bijzondere woonvormen faciliteren			

Beoogd resultaat	Deelproject	Stand van zaken	Planning
Bijzondere woonvormen en voorzieningen in de regio voor een specifieke doelgroep psychisch kwetsbare burgers	- Plan van aanpak Skaeve Huse - Regionale inventarisatie van geschikte locaties voor Skaeve Huse - Wens Domus Plus opnemen in programma van eisen verwerving 2018	Binnen het budget MO is € 50.000,- voor het opstellen van een plan van aanpak en het uitvoeren van een regionale inventarisatie Skaeve Huse.	2 ^e kw 17 2 ^e kw 17 2 ^e kw 17

Bijlage III

Uitvoering amendement 'Zelfstandig wonen? Je moet het kunnen en willen'

Op 10 november 2016 is in de Haarlemse raad het amendement 'Zelfstandig wonen? Je moet het willen en kunnen' aangenomen. Op grond van dit amendement is aan de programmabegroting de volgende tekst toegevoegd: 'De gemeente doet een onderzoek naar het percentage van in een instelling verblijvende cliënten dat toe is of zal zijn aan een vorm van zelfstandig wonen'.

De krimp van de intramurale plekken is geen doel op zich, maar een resultaat van een beter functionerend stelsel van zorg en ondersteuning voor kwetsbare burgers. De verwachte verschuiving van 50% van intramuraal naar extramuraal is de uitkomst van gesprekken en sessies met alle betrokken partners (ook cliëntvertegenwoordiging) in onze regio, en van landelijke rapporten en onderzoeken⁵. Enerzijds zullen er in de nabije toekomst door meer inzet op preventie, hersteltrajecten op maat en flexibele herstelondersteuning bij het zelfstandig thuis wonen, minder cliënten een beroep doen op een intramurale voorziening. Voor een deel van de cliënten voor wie een intramurale voorziening toch nodig is, zal dat in de meeste gevallen tijdelijk zijn. Anderzijds geven cliënten en zorgorganisaties aan dat er momenteel minimaal een derde van de huidige cliëntgroep Beschermd Wonen kan en wil uitstromen. In de Maatschappelijke Opvang is dat percentage nog hoger.

In het uitvoeringsprogramma, onder het deelproject 'zelfstandig thuis wonen versterkt', moet verder onderzocht worden in hoeverre deze ambitie in onze regio gerealiseerd kan worden. In overleg met cliënten en betrokken organisaties willen we de komende jaren bekijken hoe realistisch deze cijfers in onze regio zijn. Er zijn cliënten die zelfstandig willen wonen, maar dat (op dit moment) nog niet kunnen. Er zijn ook cliënten die kunnen uitstromen, maar dat niet willen. Dan is het de kunst om de reden - angst voor eenzaamheid, angst voor terugval, financiële achteruitgang - te achterhalen, en daar aan te werken. We willen dit doen via een jaarlijkse monitoring op de afspraken met de zorgorganisaties over het 'omklappen' van woningen en de uitstroom van cliënten. En door continu in contact en gesprek te blijven met cliëntvertegenwoordigers.

De opdracht in het tweede project onder de ambitie 'zelfstandig thuis wonen versterkt' – in 10 jaar tijd worden 200 Beschermd Wonen plekken afgebouwd – zal twee jaar uitgesteld worden. De (lichte) groei van de wachtlijst en het tekort aan goedkope sociale huurwoningen, maakt dat het nog te vroeg is om de afbouw van bedden al in 2017 te starten.

⁵ Van Beschermd Wonen naar een beschermd thuis, Advies Commissie Toekomst Beschermd Wonen, 2016, pag 16, 18